

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudců JUDr. Jana Ryby a Mgr. Milana Taubera v právní věci žalobce: **FERONA Slovakia, a.s.** se sídlem v Žilině, Bytčická 12, IČ 364 01 137, zast. Ing. Radkem Lančíkem, daňovým poradcem se sídlem v Brně, Divadelní 4, proti žalovanému: **Rozhodčí orgán Všeobecné zdravotní pojišťovny**, se sídlem v Praze 3, Orlická 4/2020, o žalobě proti rozhodnutí Rozhodčího orgánu Všeobecné zdravotní pojišťovny ze dne 4.7.2012, č.j. 3125/12/Mi, sp.zn. 1912012242,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí vydaného Rozhodčím orgánem Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR (dále jen „rozhodčí orgán“ nebo „odvolací orgán“) blíže označeného v záhlaví tohoto rozsudku, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzen platební výměr Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR, regionální pobočky – Krajské pobočky pro hl.m. Prahu (dále jen „správní orgán I. stupně“ nebo „krajská pobočka“) ze dne 17.4.2012, č. 4141200672, kterým byla plátcí (tj. žalobci pozn. soudu) uložena povinnost zaplatit dlužné pojistné ve výši 1 350 Kč.

V odůvodnění napadeného rozhodnutí nejprve rozhodčí orgán konstatoval, že správní orgán I. stupně vydal dne 17.4.2012 platební výměr, kterým v souladu s ust. § 15 odst. 1 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pojistném“) uložil plátcí povinnost uhradit dlužné pojistné ve výši 1 350 Kč. Platební výměr byl vydán na základě kontroly plateb pojistného za období 1.2.2011 – 8.1.2012, neboť bylo zjištěno, že plátce hradil pojistné za své zaměstnance v nižší výši.

Poté odvolací orgán shrnul námitky, které plátce uplatnil v podaném odvolání, a sice, že plátce nerozporuje vznik nedoplatku z titulu bankovních poplatků za přijaté úhrady, namítá však, že nemá povinnost hradit bankovní poplatky za zdravotní pojištění a neexistuje právní

norma, která by mu takovou povinnost nařizovala, plátce hradí pojistné v českých korunách a na účet Všeobecné zdravotní pojišťovny (dále jen „VZP“) je připsána hodnota v plné výši; bankovní poplatky jsou účtovány samostatně a tyto řeší zákon č. 284/2009 Sb., o platebním styku (dále jen „zákon o platebním styku“), přičemž dle § 77 odst. 2 zákona o platebním styku každá zúčastněná strana v platebním styku hradí své poplatky sama. K námitkám uvedl odvolací orgán, že kontrolou a vyúčtováním plateb pojistného za období od 1.2.2011 do 8.1.2012 bylo zjištěno, že plátcí v kontrolovaném období vznikl nedoplatek pojistného ve výši 1 350 Kč z důvodu, že úhrady pojistného v uvedeném období byly sníženy o bankovní poplatek ve výši 150 Kč za každý měsíc. Odvolací orgán konstatoval, že platná právní úprava umožňuje řadu výjimek při platebních transakcích mezi státy Evropské unie, k nimž patří i výjimka z přímé povinnosti každé strany hradit bankovní poplatky za platební transakce. Pro platby ze zahraničí existují 3 varianty zpoplatnění úhrad (OUR, SHA, BEN), kdy poplatek hradí buď odesílatel, nebo příjemce, nebo obě strany.

V daném případě bylo zjištěno, že krajská pobočka v souladu s uplatněním námitek sdělila plátcí, že v případě úhrad pojistného na zdravotním pojištění ze zahraničního účtu dochází ke snížení platby o poplatky, které si banka účtuje. Současně bylo plátcí doporučeno při zadávání platebního příkazu vždy uvádět variantu zpoplatnění úhrad OUR, aby poukazovaná částka v české měně byla připsána na účet VZP ve správné výši a nebyla snížena o bankovní poplatky. Zaměstnavatel je povinen uhradit na účet VZP pojistné za zaměstnance ve výši stanovené na základě příslušných ustanovení zákona o pojistném. Pokud nebylo na účel VZP připsáno pojistné ve výši odpovídající pohledávce za konkrétní měsíc, vzniká plátcí v tomto měsíci nedoplatek, který je povinen v souladu s § 15 odst. 1 zákona o pojistném povinen plátce doplatit. Výše povinných plateb zdravotního pojištění jako veřejných prostředků určených pro úhradu zdravotní péče nemůže být snížena o bankovní poplatky, které bankovní domy účtují na vrub klientům za bankovní služby jimi poskytované.

V podané žalobě nesouhlasí žalobce s důvody uvedenými v odůvodnění napadeného rozhodnutí, a tvrdí, že uhradil pojistné na zdravotním pojištění za zaměstnance v plné výši.

Blíže žalobce uvádí, že na bankovní účet VZP jsou platby poukazované žalobcem připsovány jako příjem v plné výši tj. bez snížení o bankovní poplatky ve výši 150 Kč měsíčně a bankovní poplatky jsou VZP účtovány samostatně vždy jako výdaj. Nedoplatek na pojistném vznikl tedy jen z titulu bankovních poplatků z plateb pojistného v české měně, avšak žádný právní předpis mu neukládá povinnost hradit VZP výdaje za bankovní poplatky z pojistného na zdravotní pojištění.

Z uvedeného žalobce dovozuje, že tedy hradí pojistné v českých korunách vždy v plné výši (takto je připsána platba pojistného), přičemž bankovní poplatky jsou účtovány samostatně jako výdaj. Žalobce je názoru, že žalovaný nemůže po něm požadovat nést výdaje za tyto bankovní poplatky, aniž by k tomu byl žalobce povinen dle obecně závazného právního předpisu. Na podporu uvedeného žalobce poukázal na § 77 odst. 2 zákona o platebním styku, podle kterého každá zúčastněná strana v platebním styku si hradí své poplatky sama. Následně žalobce uvedl, že výjimku představuje pouze placení daní, avšak v případě pojistného na zdravotní pojištění je tomu jinak, neboť zákon o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění neumožňuje platbu v cizí měně. V tomto smyslu poukázal žalobce na § 17 s tím, že bankovní poplatky jsou výdajem VZP a žalobce k úhradě těchto výdajů není povinen.

V písemném vyjádření k žalobě navrhl žalovaný zamítnutí žaloby a k meritu věci uvedl, že v rámci Evropské unie jsou stanoveny 3 metody zpoplatnění úhrad:

- všechny poplatky hradí příkazce (OUR);
- příkazce/příjemce hradí poplatky své banky (SHARE);
- všechny poplatky hradí příjemce (BEN).

V daném případě nedoplatek pojistného vznikl z důvodu, že žalobce nezvolil variantu zpoplatnění „OUR“ a příchozí platba byla snížena o bankovní poplatek ve výši 150 Kč za každou transakci. Žalovaný je toho názoru, že postup správního orgánu I. stupně má oporu v platné právní úpravě způsobu placení pojistného na veřejné zdravotní pojištění v souladu s § 17 zákona o pojistném, který ukládá plátcům pojistného hradit pojistné pouze v české měně. Varianta platby pojistného poukázaného ze zahraničí se na rozdíl od právní úpravy placení daní (§ 163 odst. 1 a 2 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu) nepřipouští. Úhrada bankovních poplatků nemůže jít k tíži žalovaného.

Žalovaný dodává, že při aplikaci veřejného práva nesmí docházet při platbě pojistného na veřejné zdravotní pojištění ke znevýhodnění některých skupin plátců v závislosti na zvoleném způsobu platby. Volbu plátce nemůže příjemce ovlivnit. Pokud by žalovaná postupovala jinak, získávali by neoprávněnou výhodu ti plátcové, kteří provedou volbu SHARE nebo BEN, oproti těm, kteří provedou platbu OUR. Výklad a postup žalovaného vyplývá z veřejného zájmu na úseku veřejného zdravotního pojištění a je podmíněn nutností zajištění prostředků určených k provádění zdravotního pojištění v České republice.

Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).

Soud o věci samé rozhodl bez nařízení jednání, neboť žalobce (výzva k vyjádření ohledně možnosti rozhodnout ve věci bez jednání byla zástupci žalobce doručena dne 13.11.2012) a žalovaný ve stanovené lhůtě dvou týdnů svůj nesouhlas s takovým projednáním věci nevyjádřili (výzva k vyjádření ohledně možnosti rozhodnout ve věci bez jednání byla žalovanému doručena dne 23.11.2012).

Městský soud posoudil věc takto:

Mezi účastníky není sporné (a shodně vyplývá i z obsahu správního spisu), že platební výměr vydaný správním orgánem I. stupně dne 17.4.2012, kterým byla uložena žalobci povinnost uhradit dlužné pojistné ve výši 1 350 Kč, se vztahuje k platbám pojistného za období 1.2.2011 – 8.1.2012, kdy žalobce jako plátec hradil pojistné za své zaměstnance sice v odpovídající výši prostřednictvím banky, současně však zvolil metodu zpoplatnění služby SHARE, kdy část poplatků související s touto službou, konkrétně bankovní poplatek ve výši 150 Kč měsíčně, hradí příjemce tj. VZP.

Spornou za této situace je otázka, zda v daném případě uhradil žalobce pojistné v českých korunách v plné výši. Soud dospěl k závěru, že nikoliv a to bez ohledu na skutečnost, že připsaná platba pojistného na účet VZP byla v adekvátní výši a že bankovní poplatky jsou účtovány samostatně.

Žalobce se mylí, když uvádí, že v platebním styku si hradí výdaje na bankovní poplatky každý účastník za svoji stranu. Nemusí tomu tak být vždy, jelikož existují tři formy placení poplatků:

- všechny poplatky hradí příkazce (OUR);
- příkazce i příjemce hradí poplatky své banky (SHARE);
- všechny poplatky hradí příjemce (BEN).

V platebním styku pak volba formy bude záležet na okolnostech každého případu, na dohodě mezi stranami či na zákonných pravidlech. Povinnou formu placení SHARE zákon o platebním styku uvádí v § 77 odst. 2. Žalobce se na něj ale odvolává mylně, neboť v daném případě se toto ustanovení vůbec neuplatní, a to z následujících důvodů.

Soud zde připomíná, že dané ustanovení je transpozicí ustanovení čl. 51 směrnice č. 2007/64/ES. Směrnice v recitálu č. 41 vykládá důvod zavedení tohoto pravidla: *Zkušenosti ukazují, že nejúčinnějším systémem je sdílení poplatků mezi plátcem a příjemcem, neboť usnadňuje přímé zpracování plateb. Je proto třeba stanovit, že poplatky budou obvykle vybírány přímo od plátce a příjemce prostřednictvím jejich poskytovatelů platebních služeb. To by však mělo platit pouze v případech, kdy platební transakce nevyžaduje směnu měny.*

Podle ust. § 77 odst. 2 zákona o platebním styku nezahrnuje-li platební transakce směnu měn, platí plátce úplatu požadovanou poskytovatelem plátce a příjemce úplatu požadovanou poskytovatelem příjemce. Z toho vyplývá, že k povinnému sdílení bankovních poplatků (forma SHARE) dochází pouze a jedině v případě, že daná transakce nezahrnuje konverzi měn. Naopak v případě přeshraniční platby, při které ke konverzi dochází, je možné zvolit si mezi formou OUR, SHARE a BEN v závislosti na okolnostech transakce či na dohodě stran.

Jinými slovy u plateb v měnách členských států Evropského hospodářského prostoru (dále jen „EHP“) do členských států EHP bez konverze, kdy měna účtu plátce je shodná s měnou platby, je přípustný způsob zpoplatnění pouze tzv. SHA. Plátce tak hradí poplatky za provedení platby své bance a příjemce hradí poplatky své bance. U plateb v měnách členských států EHP do členských států EHP s konverzí, kdy měna účtu plátce je rozdílná od měny platby (např. úhrada v CZK z účtu vedeného v EUR) je možné zvolit i způsob zpoplatnění OUR, kdy všechny poplatky za provedení platby hradí plátce. Konverzí se zde rozumí směna měn, která je provedena poskytovatelem plátce. Pokud tedy dojde k platbě z eurového účtu a úhrada je v CZK a míří na korunový účet, dochází ke konverzi na straně plátce.

Z napadeného rozhodnutí je patrné a není o tom sporu, že platby na účet VZP přišly ze zahraničního účtu. Konkrétně, jak soud zjistil ze správního spisu, platby byly odeslané ze slovenského účtu vedeného u HSBC Bank plc. Ze správního spisu soud dále zjistil, že šlo o běžný eurový účet. V případě platby z eurového účtu na účet příjemce vedený v CZK a uvedením částky v CZK pak jednoznačně muselo dojít ke konverzi měn, a to na straně banky plátce. Jelikož v daném případě došlo ke konverzi měn, ust. § 77 odst. 2 zákona o platebním styku na tuto situaci nedopadá.

V návaznosti na tento výklad soud musí přisvědčit názoru žalovaného, že žalobce byl povinen v tomto konkrétním případě zvolit formu placení poplatků OUR. Povinnost zvolit tuto formu tak neplyne ze zákona o platebním styku, ale lze ji dovodit ze zákona o veřejném zdravotním pojištění a ze zákona o pojistném.

Zaměstnavatel je povinen v souladu s platnou právní úpravou uhradit na účet zdravotní pojišťovny pojistné za zaměstnance ve výši stanovené na základě příslušných ustanovení zákona o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění (zákon č. 592/1992 Sb.). Nebylo-li na účet VZP připsáno pojistné ve výši odpovídající pohledávce za konkrétní měsíc, vzniká plátcí v tomto měsíci nedoplatek, který v souladu s § 15 odst. 1 zákona o pojistném je plátce povinen doplatit. Výše pojistných plateb zdravotního pojištění jako veřejných prostředků určených pro úhradu zdravotní péče nemůže být snížena o bankovní poplatky, které bankovní domy účtují na vrub klientům za bankovní služby jimi poskytované.

Volba mezi formami placení poplatků je v klasickém obchodním styku závislá na zvyklostech či na dohodě mezi oběma stranami. Obchodní partneři se tedy mohou dohodnout na formě, která bude pro obě strany nejvýhodnější. Případně jsou alespoň srozuměni s tím, že jedné straně či oběma stranám vzniknou při platebním styku zahrnujícím konverzi měn dodatečné náklady ve formě bankovních poplatků. Subjekt vystavující fakturu pak může dopředu počítat s tím, že bude muset platit zvýšené poplatky své bance za příchozí platbu z účtu vedeného v jiné měně. V takovém případě má navíc možnost zohlednit poplatek v konečné ceně uvedené na faktuře tak, aby pro něj obchodování s partnerem, který má účet v jiné měně, nebylo nevýhodné. Obecně zde platí smluvní volnost a možnost přizpůsobení se podmínkám přeshraničního obchodního styku.

Veřejná zdravotní pojišťovna jakožto správce veřejných prostředků je však v odlišném postavení než klasický obchodník, jelikož nemůže ovlivnit či přizpůsobit výši platby, kterou od plátce ze zákona vyžaduje. Veřejná zdravotní pojišťovna ani nemůže ovlivnit formu placení poplatků, kterou si zvolí plátce. K tíži veřejné zdravotní pojišťovny nemohou jít ani zvýšené bankovní poplatky plynoucí z toho, že plátce má účet vedený v jiné měně než v CZK, a že tudíž při platbě na účet vedený v CZK dochází k nutné konverzi měn.

V daném případě VZP jakožto správce veřejných prostředků nemůže nést náklady za to, že zákonné pojistné bylo žalobcem posíláno ze zahraničního eurového účtu. Žalobce opomíjí skutečnost, že je to on, kdo svým úkonem částku povinného pojistného snižuje o platbu 150,- Kč, neboť svou volbou úhrady pojistného vědomě snížil částku, k jejímuž zaplacení je povinen. Je věcí žalobce, jakou cestou, jakým způsobem své povinnosti dostojí, jaký prostředek zvolí a za tuto volbu nese svou odpovědnost i v podobě prodlení s úhradou dlužné částky v plné výši.

Pokud by soud přistoupil na výklad žalobce, byla by výše pojistného, které skutečně přijde na účet pojišťovny, závislá na výši bankovních poplatků. Nic žalobci nebrání, aby zákonné pojistné v české měně posílal z účtu vedeného v měně cizí, avšak v tomto případě náklady za konverzi měn nemůže nést správce veřejných prostředků, který nemá vliv na to, z jakého účtu peníze na jeho účet přicházejí.

Z povinností uvedených v zákoně o pojistném na veřejné zdravotní pojištění (především ust. § 2 a § 17) tak lze dovodit, že je povinností plátce zvolit takový způsob úhrady pojistného, který nebude zatěžovat veřejné prostředky spravované pojišťovnou. V případě, že plátce zvolí takový způsob platby zákonného pojištění, kvůli kterému dojde k zásahu do výše veřejných prostředků kvůli vzniklým bankovním poplatkům, vzniká plátcí dluh. Takový dluh je pak plátce povinen splatit ve smyslu § 15 zákona o pojistném.

Ze shora uvedeného tedy vyplývá, že v daném případě bylo povinností žalobce uhradit dluh vzniklý nesprávnou volbou úhrady bankovních poplatků při přeshraniční platbě.

S ohledem na výše uvedené soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Ve věci měl plný úspěch žalovaný, avšak žalovanému v řízení žádné náklady nad rámec jeho běžných činností nevznikly. Soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 25. března 2015

JUDr. Ludmila Sandnerová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Matznerová, DiS.